

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **T. D. C.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 9. 2022, č. j. 3 A 18/2021-78,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 1. 2021, č. j. MV-187373-6/SO-2020; tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 9. 2020, č. j. OAM-19199-51/PP-2019. Posledně uvedeným rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl stěžovatelovu žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87e odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 1. 8. 2021 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), z důvodu

existence důvodného nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek; současně správní orgán I. stupně stěžovateli stanovil lhůtu 40 dnů k vycestování z území České republiky.

[2] Stěžovatel požádal o vydání povolení k přechodnému pobytu dne 5. 11. 2019. K žádosti doložil rodný list nezletilé N. L. D. (nar. XA, st. příslušnost X), v němž je vedený jako otec. Současně doložil prohlášení paní L. K. Ch. (nar. XB), partnerky stěžovatele a matky jejich společné dcery (v tomto prohlášení paní L. uvedla, že se se stěžovatelem společně starají o nezletilou dceru). Stěžovatel při podání žádosti uvedl, že se o dceru intenzivně stará, tráví s ní čas a s partnerkou fungují jako rodina.

[3] Správní orgán I. stupně žádost stěžovatele zamítl, neboť dospěl k závěru, že existuje důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek. K tomuto závěru dospěl s ohledem na skutečnost, že stěžovatel se opakovaně dopouštěl trestné činnosti různého charakteru. V opisu rejstříku trestů má celkem 9 odsouzení, a to za krádeže, nedovolenou výrobu omamných a psychotropních látek, výtržnictví, ublížení na zdraví, ohrožení pod vlivem návykové látky, maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a přechovávání omamných a psychotropních látek. Byť stěžovatel v České republice pobývá od roku 1999, již řadu let páchá trestnou činnost, je uživatelem drog, přičemž z jeho jednání je evidentní, že tresty uložené trestními soudy nevedly k jeho nápravě. Stěžovatel opakovaně mařil výkon úředního rozhodnutí, tohoto jednání se dopustil i pouhý jeden den poté, kdy proti němu bylo pro stejné jednání zahájeno trestní stíhání. Správní orgán I. stupně také zdůraznil, že se stěžovatel při kontrole hlídkou policie ČR poté, co řídil vozidlo pod vlivem návykových látek, pokoušel o útěk. Ani opakované odsouzení nevedlo k jeho nápravě a začlenění do společnosti. Jednotlivá odsouzení na sebe časově navazovala, stěžovatel se několik let v podstatě soustavně dopouštěl různorodé trestné činnosti, přičemž ani zrušení trvalého pobytu (rozhodnutím ze dne 26. 1. 2017, č. j. OAM-2104-51/ZR-2014) nevedlo ke změně způsobu vedení života. Správní orgán I. stupně tak dospěl k závěru, že stěžovatel i nadále představuje nebezpečí pro veřejný pořádek, a to s ohledem na předchozí opakovanou trestnou činnost.

[4] Současně správní orgán I. stupně uzavřel, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti nebude nepřiměřené s ohledem na stěžovatelův rodinný a soukromý život. Stěžovatel je svobodný, přičemž jeho partnerka je stále vdaná za jiného muže; stěžovatel ani nevěděl, zda již podala návrh na rozvod. Jak sám stěžovatel uvedl, skutečnost, že je otcem nezletilé dcery, se dozvěděl teprve nedávno, fakticky se o dceru stará její babička – stěžovatelova matka, která na území České republiky žije se svým manželem. Je to právě babička nezletilé, která s ní chodí k lékaři, na třídní schůzky, vyzvedává jí ze školy apod. Také finančně zajišťuje celou rodinu matka stěžovatele, který žádné zaměstnání nemá (v lednu 2019 ukončil výkon trestu odnětí svobody a dosud je nezaměstnaný). Správní orgán I. stupně tak uzavřel, že rozhodnutí o zamítnutí stěžovatelovy žádosti nepovede k nepřiměřenému zásahu do stěžovatelova rodinného a soukromého života, v daném případě převážil zájem na ochraně veřejného pořádku.

[5] Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal stěžovatel odvolání, které žalovaná zamítla a napadené rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdila (viz výše). Žalovaná zopakovala, že z opakovaných odsouzení je evidentní, že stěžovatele k vedení řádného života nepřiměla jeho první odsouzení, uložené tresty nesplnily svůj výchovný

a individuálně preventivní účel. Stěžovatel se dopouštěl úmyslných trestných činů, a to převážně pod vlivem návykových látek, z čehož lze dovodit aktuálnost a vysokou závažnost hrozby pro veřejný pořádek. Ve vztahu k přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele žalovaná uvedla, že ze spisového materiálu je zřejmé, že stěžovatel skutečně se svou dcerou a partnerkou nežije, je svobodný, nezaměstnaný a užívá drogy, jeho partnerka je dosud vdaná za pana J. P., přičemž návrh na rozvod nepodala. O dceru se fakticky stará matka stěžovatele. Stěžovatel evidentně do společnosti není integrovaný, správní orgán I. stupně tak podle žalované dospěl ke správnému závěru o tom, že rozhodnutí nebude nepřiměřené.

II. Rozhodnutí městského soudu

[6] Proti rozhodnutí žalované podal stěžovatel žalobu. V ní namítal nesprávnou aplikaci a interpretaci pojmu závažného narušení veřejného pořádku, neboť správní orgány nezohlednily veškeré okolnosti případu. Zdůraznil, že od svého propuštění v roce 2019 se již žádné trestné činnosti nedopustil. Ohrožení veřejného pořádku proto již nepředstavuje, hlavní motivací pro vedení řádného života je jeho dcera. Stěžovatel také zdůraznil, že skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně, neboť správní orgány si nevyžádaly stanovisko orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). Stejně tak nesouhlasil se závěrem o tom, že rozhodnutí není nepřiměřené. Naopak zdůraznil, že má na území České republiky celou svou rodinu, zejm. partnerku a dceru, v případě jeho odcestování tak bude ohrožena výživa nezletilé dcery.

[7] Městský soud žalobu stěžovatele podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl. Zdůraznil, že správní orgány nezaložily své závěry pouze na předchozím odsouzení stěžovatele, ale hodnotily individuální okolnosti případu. Zabývaly se především závažností a povahou spáchaných činů a dalšími aspekty případu – osobním zapojením stěžovatele i charakterem trestných činů. Stěžovatel byl k nepodmíněnému trestu odnětí svobody odsouzen celkem devětkrát, přičemž řadu trestných činů spáchal pod vlivem návykových látek (zejm. pervitinu). Z trestních rozsudků přitom jednoznačně vyplývá, že stěžovatel je uživatelem drog a potřebuje je pro svou potřebu, jak sám uvedl. Nerespektování právních předpisů pak vyplývá i z toho, že se stěžovatel opakovaně dopouštěl trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, přičemž po jejich spáchání se pokoušel o útěk. Aktuálnost a závažnost hrozby pro veřejný pořádek spatřoval městský soud také v tom, že uložené tresty neměly na další chování stěžovatele zásadnější vliv – stěžovatel od roku 2014 strávil na svobodě pouze přibližně 26 měsíců.

[8] Městský soud také uvedl, že správní orgány hodnotily otázku přiměřenosti velmi podrobně – zabývaly se především skutečnými vazbami stěžovatele, jeho partnerky a dcery, přičemž dospěly ke správnému závěru o tom, že rozhodnutí nepřiměřené nebude. K tomu poskytoval spis dostatečnou oporu, ani případné stanovisko OSPODu by na učiněných závěrech ničeho nezměnilo. Skutečnost, že je stěžovatel otcem nezletilé N. L. D. správní orgány nezpochybňovaly, pouze uzavřely, že v důsledku napadeného rozhodnutí nebude jejich vztah nepřiměřeně zasažen, resp. nepřevážil nad posuzovaným veřejným zájmem.

III. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[9] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, nesprávné právní posouzení možného závažného narušení veřejného pořádku v budoucnu, nepřiměřenost zásahu rozhodnutí do svého rodinného a soukromého života a nedostatečně zjištěný skutkový stav.

[10] K nepřezkoumatelnosti stěžovatel uvedl, že se městský soud dostatečně nevypořádal s jednotlivými žalobními námitkami – na žalobní námitky v podstatě nereagoval, odkázal toliko na rozhodnutí správních orgánů. Městský soud zejména pominul, že stěžovatel již nepředstavuje nebezpečí pro veřejný pořádek. Stěžovatel odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, a zdůraznil, že městský soud závěry v něm uvedené nereflektoval.

[11] Ve vztahu k nesprávnému právnímu posouzení stěžovatel uvedl, že jeho další pobyt na území nepředstavuje riziko pro veřejný pořádek. Od svého propuštění z výkonu trestu se již žádné trestné činnosti nedopouští a vede řádný život; jeho hlavní motivací je péče o nezletilou dceru. Stěžovatel také zdůraznil, že ani opakované porušování zákonů nemůže automaticky odůvodňovat závěr o závažném riziku pro veřejný pořádek, správní orgány musí vždy uvést, v čem konkrétně cizinec takové riziko představuje; to se však správním orgánům v projednávané věci nepodařilo. Jelikož nyní stěžovatel vede řádný život, nelze o aktuálním, skutečně závažném ohrožení veřejného pořádku hovořit. V dané věci nebyla dostatečně vzata v potaz kritéria nastavená judikaturou Nejvyššího správního soudu, který trvá na tom, aby každé jednání cizince jako potenciální hrozby pro veřejný pořádek bylo hodnoceno individuálně. Správní orgány uvedly, že stěžovatel je uživatelem drog, tuto skutečnost však bez dalšího přejaly z odůvodnění rozsudků trestních soudů, aniž by se podrobněji zabývaly stěžovatelovou osobní situací. Ani trestní soudy však neřešily a neprokazovaly případnou závislost stěžovatele na drogách.

[12] Stěžovatel také namítal, že městský soud nezohlednil, že stěžovatel žije na území České republiky více než polovinu svého života. Ve Vietnamu nyní nemá žádné sociální ani ekonomické zázemí. Následky správního rozhodnutí (vycestování z ČR) soud bagatelizoval a odkázal na možnost požádat o jiné pobytové oprávnění na zastupitelském úřadě. K tomu však stěžovatel uvedl, že jelikož nemá ve Vietnamu žádné zázemí, jen stěží si lze představit, že by podnikal pravidelné či alespoň relativně časté návštěvy České republiky např. na základě krátkodobých víz. Nelze tedy předvídat, zda by odloučení stěžovatele od jeho rodiny bylo skutečně pouze dočasné, nebo naopak trvalé. V důsledku napadeného rozhodnutí žalované tak dochází k porušení závazků plynoucích z Úmluvy o právech dítěte; zájem na neudělení přechodného pobytu stěžovateli je nutné vyvažovat zájmy jeho nezletilé dcery. To však správní orgány nečiní, neboť kladou nepřiměřený důraz na hypotetické ohrožení veřejného pořádku, který podle nich stěžovatel představuje, a naopak bagatelizují důsledky, které by neudělení přechodného pobytu mělo na výchovu jeho nezletilé dcery.

[13] Závěrem stěžovatel namítl nedostatečné zjištění skutkového stavu, neboť správní orgány si nevyžádaly stanovisko OSPOD. Toto pochybení akceptoval také městský soud, který konstatoval, že stanovisko OSPOD by na stěžovatelově případu ničeho nezměnilo. Z provedeného dokazování však vyplynulo, že stěžovatel sdílí společnou domácnost se

svou družkou, dcerou a rodiči, jakož i to, že se o svou dceru stará (denně o ni pečuje), neboť jeho družka zajišťuje rodinu finančně. Městský soud tím, že postup správních orgánů akceptoval, předjímal případná zjištění, která mohla stanovisko OSPOD přinést. Správní orgány mají povinnost provést všechny důkazy, které jsou potřebné ke zjištění skutkového stavu věci; navrhovaný důkaz měl zcela jednoznačně potenciál prokázat sílu emocionálního vztahu dcery a stěžovatele. Správní orgány své povinnosti zjistit skutkový stav tak, aby o něm nevznikaly důvodné pochybnosti, nedostály.

[14] Společně s podáním kasační stížnosti uplatnil stěžovatel též návrh na přiznání odkladného účinku a uvedl, že pro rodinu je jeho další setrvání na území České republiky zásadní. Ke kasační stížnosti přiložil předběžnou propouštěcí zprávu své družky – paní L. K. Ch. z Psychiatrické nemocnice Bohnice, ve které je popsána diagnóza podle mezinárodní klasifikace diagnóz F 15.5 - poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním jiných stimulancií, včetně kofeinu, psychotická porucha (u družky stěžovatele byla vhodná léčba závislostí ústavní formou, což ale vzhledem k jazykové bariéře a nezájmu pacientky není možné).

[15] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a zdůraznila, že stěžovatel opakuje obdobnou argumentaci, jakou již podal ve správním řízení. S jeho námitkami se však vypořádává již odůvodnění napadeného rozhodnutí, které reaguje jak na posouzení hrozby pro veřejný pořádek, tak i na přiměřenost dopadů rozhodnutí do stěžovatelova rodinného a soukromého života. Stejně tak městský soud reagoval podrobně na skutečnosti tvrzené v podané žalobě. Žalovaná zdůraznila, že stěžovatel se se svou dcerou stýkal minimálně, zamítnutí jeho žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu tak představuje spíše nižší intenzitu zásahu do jeho rodinného života. Družka i dcera jsou existenčně zajištěné, k ohrožení jejich výživy v případě odjezdu stěžovatele nedojde. Správní orgány se rovněž zabývaly tím, zda stěžovatel představuje pro veřejný pořádek aktuální a závažnou hrozbu, a to se zohledněním konkrétních aspektů páchané trestné činnosti. Proto žalovaná navrhla, aby Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti ve smyslu § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., a dospěl k následujícímu závěru.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Před samotným meritorním posouzením věci Nejvyšší správní soud v návaznosti na obsah kasační stížnosti konstatuje, že napadený rozsudek splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Jedná se o rozhodnutí opřené o dostatek důvodů, z nichž jsou závěry městského soudu zřejmé. Městský soud se dostatečně vypořádal se všemi námitkami

uvedenými v žalobě. Skutečnost, že stěžovatel s věcným hodnocením městského soudu nesouhlasí, nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí nezpůsobuje.

[19] Podstatu kasační stížnosti tak tvoří v zásadě dvě otázky – (i) zda bylo dáno důvodné nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek (tj. naplnění důvodu pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu) a (ii) zda toto rozhodnutí bylo s ohledem na jeho soukromý a rodinný život přiměřené. Obě tyto otázky pak pojí námitka stěžovatele týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

IV.A Hrozba narušení veřejného pořádku jako důvod pro zamítnutí žádosti

[20] Výhradu veřejného pořádku užívá zákonodárce v zákoně o pobytu cizinců v mnoha souvislostech, zpravidla jde o důvody pro zrušení určitého pobytového oprávnění, či pro zamítnutí žádosti o jeho vydání. Smysl a účel této výhrady je potřeba vykládat v kontextu konkrétního zákonného ustanovení, se zohledněním smyslu právní úpravy, okolností jejího vzniku, původu i účelu toho kterého ustanovení, v jakém je výhrada veřejného pořádku užita (k tomu viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, č. 2420/2011 Sb. NSS).

[21] V nyní projednávané správní orgány zamítly žádost stěžovatele o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, který stanoví, že *ministerstvo žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek*. Toto ustanovení transponuje do českého právního řádu čl. 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice 2004/38/ES“); k tomu viz rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020-52, či ze dne 29. 5. 2020, č. j. 2 Azs 29/2019-33.

[22] Čl. 27 odst. 2 směrnice 2004/38/ES stanoví, že *opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje. Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná*.

[23] Důvod pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu uvedený v § 87e odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců je proto potřeba vykládat tak, že existenci důvodného nebezpečí závažného narušení veřejného pořádku lze spatřovat pouze v osobním chování cizince – žadatele o vydání povolení k přechodnému pobytu; toto chování musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.

[24] Z uvedeného vyplývá, že správní orgány nemohou zrušit trvalý pobyt cizince a následně zamítnout jeho žádost o vydání povolení k přechodnému či dlouhodobému pobytu nebo uložit cizinci správní vyhoštění se zcela stejnou argumentací o tom, že byl

odsouzen např. právě za páchání určité (typové) trestné činnosti. Předchozí páchání trestné činnosti je jistě indicií, že zde existuje hrozba narušení veřejného pořádku ze strany cizince také v budoucnu. Její hodnocení však musí odpovídat smyslu a účelu konkrétního ustanovení, podle kterého správní orgán v dané situaci rozhoduje. Hodnocení dříve páchané trestné činnosti se tak bude lišit v závislosti na tom, zda jde o bezprostřední reakci na konkrétní chování cizince v řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu, či zda jde o řízení o vydání jiného pobytového oprávnění zahajované na žádost cizince, jež se z logiky věci koná poté, co cizinec o trvalý pobyt jakožto nejvyšší pobytové oprávnění přijde. V takovém případě je potřeba zohlednit také dobu, která od páchání trestné činnosti uplynula, neboť tak jako s plynutím času postupně klesá potřeba pachatele trestného činu potrestat, stejně tak klesá existence nebezpečí opětovného narušení veřejného pořádku v budoucnu, není-li cizinec do zločineckých struktur dále zapojen a vede-li řádný život. Hodnocení existence nebezpečí, že by mohl cizinec závažným způsobem narušit veřejný pořádek v budoucnu, musí vždy odpovídat skutkovým okolnostem daného případu (k tomu srov. shodně rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2021, č. j. 5 Azs 314/2020-52).

[25] V projednávané věci dospěly správní orgány k závěru o existenci takového nebezpečí, čemuž přisvědčil také městský soud. Rovněž Nejvyšší správní soud se s jejich hodnocením ztotožňuje a zdůrazňuje, že jak správní orgány, tak městský soud hodnotily konkrétní skutkové okolnosti stěžovatelem páchané trestné činnosti, celkovou dobu strávenou výkonem trestu odnětí svobody, charakter páchané trestné činnosti, jakož i osobní jednání stěžovatele. Není tedy pravdou, že by jednání stěžovatele jako potenciální hrozby pro veřejný pořádek nehodnotily individuálně, jak se stěžovatel snaží navodit v podané kasační stížnosti.

[26] K tomu Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že stěžovatel se trestné činnosti dopouštěl v podstatě soustavně již od roku 2002, kdy byl odsouzen poprvé za trestný čin krádeže. Za trestný čin krádeže byl znovu odsouzen v roce 2006, následně v roce 2008 za trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek. V roce 2013 byl stěžovatel odsouzen za trestné činy výtržnictví a ublížení na zdraví, kterého se dopustil tím, že poté, co zamýšlel napadnout paní H. N. T., bodl nožem s čepelí o délce 15 cm muže, který se této paní zastal, do levého předloktí (tento muž před útokem ustupoval, až narazil na zaparkované vozidlo, upadl na zem, kde se útoku bránil tím, že nastavil levou ruku před tělo, následně jej stěžovatel bodl do levého předloktí). K dalšímu odsouzení stěžovatele došlo v roce 2014, a to za trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky (stěžovatel řídil motorové vozidlo pod vlivem amfetaminu). Dále se stěžovatel dopustil trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, a to celkem 4x, když řídil motorová vozidla, ačkoli mu byla tato činnost zakázána (za tento trestný čin byl stěžovatel odsouzen 2x v roce 2014, dále v roce 2016 a 2018). V roce 2018 byl stěžovatel odsouzen také za přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu. Celkem strávil stěžovatel ve výkonu trestu odnětí svobody podle obsahu správního spisu 82 měsíců, tj. necelých 7 let.

[27] Správní orgány se však neomezily na pouhý výčet stěžovatelových odsouzení, ale zohlednily zejm. jeho osobní zapojení, jakož i povahu páchané trestné činnosti. Z výše uvedeného je evidentní, že stěžovatel páchal nejprve méně závažné trestné činy (krádeže), následně se dopustil závažné násilné trestné činnosti (napadení nožem) a typově velmi závažné drogové trestné činnosti. Z rozsudků trestních soudů je přitom evidentní, že

stěžovatel je (resp. minimálně byl) aktivním uživatelem drog, neboť byl odsouzen jednak za ohrožení pod vlivem návykové látky a jednak za přechovávání omamné a psychotropní látky pro vlastní potřebu. Jakékoli spekulace stran toho, zda skutečně drogy užíval či nikoli, jak stěžovatel naznačuje v podané kasační stížnosti, nejsou namístě. V tomto ohledu (stran těchto skutkových zjištění) poskytuje správní spis dostatečnou oporu a Nejvyšší správní soud se s posouzením učiněným správními orgány i městským soudem zcela ztotožňuje.

[28] Stejně tak je ze stěžovatelem páchané trestné činnosti evidentní, že stěžovatel nemá respekt k právním předpisům České republiky, opakovaně se dopouštěl činnosti, která mu byla zakázána (řízení motorových vozidel). Z těchto skutečností dovodily správní orgány zcela správné závěry o tom, že ani dosavadní odsouzení nevedla ke stěžovatelově nápravě.

[29] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítal, že správní orgány nezohlednily skutečnost, že od roku 2018, kdy byl naposledy odsouzen, se žádné další trestné činnosti nedopustil. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že dobu vedení řádného života je jistě nutné při hodnocení hrozby pro veřejný pořádek zohlednit. Na druhou stranu, skutečnost, že se stěžovatel nyní žádné trestné činnosti dále nedopouští, neznamená, že hrozba pro veřejný pořádek automaticky pominula. Tento závěr se totiž odvíjí nejen od doby vedení řádného života od posledního odsouzení, ale i se zohledněním celkové doby, po jakou cizinec trestnou činnost páchal. Stěžovatel se trestné činnosti dopouštěl od roku 2002 do roku 2018, správní orgány tak zcela správně uzavřely, že právě s ohledem na délku doby, po kterou trestnou činnost páchal, jakož i její typovou závažnost, která se v čase zvyšovala, nelze mít za to, že stěžovatel již žádné potenciální ohrožení veřejného pořádku nepředstavuje.

[30] Nejvyšší správní soud se s ohledem na shora uvedené – podobně jako městský soud – ztotožňuje s názorem správních orgánů, že v době rozhodování o žádosti stěžovatele existovalo důvodné nebezpečí, že by mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek, a to s ohledem na svou kriminální minulost, která byla výchozím bodem pro tyto úvahy. Přestože se stěžovatel po svém posledním propuštění z výkonu trestu (tj. v lednu 2019) jiné trestné činnosti nedopustil, s ohledem na závažnost dříve páchané trestné činnosti jakož i délku a rozsah jejího páchání, byla obava ze závažného narušení veřejného pořádku i v budoucnu v době rozhodování správních orgánů skutečně opodstatněná. Skutkové okolnosti projednávané věci tak odůvodňovaly existenci nebezpečí, že by stěžovatel mohl závažným způsobem narušit veřejný pořádek také v budoucnu.

[31] Správní orgány proto nepochybily, když uzavřely, že existuje důvod pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu. Nejednalo se o prosté konstatování, že stěžovatel představuje nebezpečí do budoucna, aniž by správní orgány identifikovaly toto nebezpečí v konkrétních okolnostech, které vedly k odsouzení stěžovatele a které by byly důkazem osobního chování představujícího současnou hrozbu pro veřejný pořádek, jako tomu bylo v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2020, č. j. 4 Azs 339/2019-27, který nálezem ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20 (na nějž stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval), zrušil Ústavní soud. Námitku týkající se neexistence důvodu pro zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu (resp. jeho nesprávné právní posouzení) tedy Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou.

IV.B Přiměřenost rozhodnutí s ohledem na rodinný a soukromý život stěžovatele

[32] Při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí zohledňují správní orgány v souladu s § 174a zákona o pobytu cizinců zejména „*závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště*“. Povinností správních orgánů není všechna tato kritéria v rozhodnutí vyjmenovat a předjímat u některých případný dopad na rozhodnutí. Jak uvedl zdejší soud v rozsudku ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013-34, „*pokud například věk cizince nedává jakýkoli důvod považovat správní rozhodnutí z tohoto důvodu za specifické a takový důvod neplyne ani z průběhu řízení, není správní rozhodnutí nezákonné jenom proto, že správní orgán výslovně neuvedl, že ke kritériu věku nebylo zjištěno nic rozhodného. Obdobně je tomu u kritéria zdravotního stavu cizince.*“

[33] V projednávané věci stěžovatel tvrdil, že má na území České republiky vytvořeny silné vazby, pobývá zde jeho rodina – rodiče, partnerka a zejm. nezletilá dcera. Právě tyto skutečnosti byly správní orgány povinny zohlednit při hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Je-li totiž v konkrétním případě prokázáno, že cizinec – žadatel o vydání pobytového oprávnění je otcem nezletilého dítěte, musí být v souladu s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) předním hlediskem právě zájem dětí. Toto hledisko nejlepšího zájmu přenáší Evropský soud pro lidská práva (ESLP) i do posuzování zásahů smluvních stran Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“) do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýkají především nezletilých dětí, a přisuzuje mu zejména ve své recentní judikatuře zcela zásadní význam – ne však v tom smyslu, že by musela vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, ale právě z hlediska procesního. ESLP tedy posuzuje, zda příslušné správní orgány a soudy věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte a případným konkurujícím veřejným zájmem.

[34] Rovněž Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, připomněl, že vážení a zohledňování nejlepšího zájmu dítěte musí být materiálně obsaženo v odůvodnění daného rozhodnutí. Ve smyslu tohoto nálezu představuje řízení o žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu kategorii řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte. Toto řízení má však na dítě nezpochybnitelný právní dopad. Proto i v tomto typu řízení je nezbytné zvažovat např. míru péče cizince o dítě, míru faktické závislosti dítěte na cizinci, hloubku jejich vzájemného emočního vztahu, ale i míru, v jaké byl trestný čin spáchán vůči dítěti, a míru ohrožení řádného vývoje dítěte v případě, že rodič zůstane na území. Potřebu náležitě posoudit nejlepší zájem dítěte zdůrazňuje i bohatá judikatura NSS (srov. např. rozsudky ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-40, ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 220/2019-33, č. 4034/2020 Sb. NSS, nebo ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30).

[35] Základním kamenem pro náležité posouzení nejlepšího zájmu dítěte je řádné zjištění skutkového stavu – zejm. toho, v jaké míře se cizinec s dítětem stýká, jak se na péči podílí, zda rodinu finančně zajišťuje apod. Všechny tyto skutečnosti správní orgány v nyní

projednávané věci zjistily. Ze správního spisu zcela jednoznačně vyplývá, že celou rodinu finančně zajišťuje matka stěžovatele, babička nezletilé N. L. D. Ta se také převážně stará o nezletilou, jak vyplynulo i z výslechu partnerky stěžovatele – matky nezletilé. Tyto skutečnosti potvrdily také pobytové kontroly – ty byly provedeny celkem tři, a to v následujících dnech.

[36] Dne 18. 2. 2020 v době od 13:30-13:50 hod. hlídka policie zjistila, že na zvonku bytu je označena pouze matka stěžovatele a jeho družka, na zvonění však nikdo nereagoval, náhodně procházející nájemníci bytového domu poznali na předložených fotografiích pouze matku stěžovatele a jeho dceru – nezletilou N. L.; samotného stěžovatele ani jeho družku podle fotografií zastižený nájemník nepoznal; také podle sdělení nájemníka se o nezletilou v místě tohoto bydliště stará pouze její babička. Uvnitř domu byla sice schránka označená také jménem stěžovatele a jeho družky, v bytě se však nikdo nenacházel, přestože stěžovatel tou dobou žádné zaměstnání neměl.

[37] Druhá pobytová kontrola byla provedena dne 24. 2. 2020 v 19:30 hod., při níž byla v bytě zastižena matka stěžovatele společně s nezletilou N. L. Stěžovatel ani jeho družka v bytě zastiženi nebyli. Teprve poté, co matka stěžovatele svému synovi zavolala, se stěžovatel do bytu dostavil, a to asi po 20-25 minutách, klíče od bytu však neměl, dovnitř ho musela pustit matka. Družka stěžovatele se vůbec nedostavila, údajně si byla v čase pobytové kontroly (v 19:30 hod.) nechat upravit nehty a nemohla s ním přijít. K dotazu hlídky policie ČR babička nezletilé (matka stěžovatele) uvedla, že má v obývacím pokoji kameru, aby mohla svou vnučku kontrolovat – ta jí po příchodu ze školy zavolá nebo napíše SMS zprávu, babička jí poté přes kameru zkontroluje, zda skutečně ze školy přišla domů, příp. zda se učí a píše domácí úkoly.

[38] Třetí pobytová kontrola byla provedena dne 3. 3. 2018 v čase 18:35 hod. V tuto dobu se v bytě nacházeli kromě babičky nezletilé a samotné nezletilé také stěžovatel a jeho družka; podle sdělení policie byla rodina „*zastižena při společné večeři, obraz šťastné společně žijící rodiny byl takřka ideální*;“ tato pobytová kontrola však byla provedena po předchozí telefonické domluvě na konkrétní datum i čas.

[39] Přestože stěžovatel ve správním řízení uváděl, že žije se svou dcerou, družkou a matkou ve společném bytě, podklady obsažené ve spise nasvědčují opaku. Z obsahu spisu je evidentní, že o nezletilou dceru se stará převážně její babička, která ji také vyzvedává ze školy, chodí s ní k lékaři a vodí ji také do zájmových kroužků. Tyto skutečnosti potvrdily jak provedené pobytové kontroly, včetně sdělení náhodně procházejícího nájemníka, tak i samotná výpověď stěžovatele – ten při svém výslechu uvedl, že jeho partnerka má jiného manžela (dosud rozvedená není), a také výslovně sdělil následující: „*Teprve nedávno jsem zjistil, že Linda je moje dcera na základě testu DNA*“ (pozn. NSS jménem Linda stěžovatel označoval svou dceru N. L. D.). K dotazu správního orgánu stěžovatel výslovně uvedl: „*Návrh na soud o test DNA jsem podal já, nejvíc kvůli pobytu, abych ho měl na dítě*.“ Byť se tedy stěžovatel v kasační stížnosti snaží nastínit obraz vzorně pečujícího otce, jeho dřívější výpověď prokazuje opak. S jeho dřívější výpovědí pak koresponduje také výpověď jeho družky, která potvrdila, že o nezletilou pečuje převážně její babička. Ostatně sama družka stěžovatele je (resp. v době rozhodování správních orgánů byla) vdaná za pana J. P., který byl původně v rodném listě veden jako otec nezletilé N. L.

[40] Nejvyšší správní soud proto částečně uzavírá, že správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav, na základě něhož hodnotily přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. A byť si správní orgány nevyžádaly zprávu OSPOD, rozhodně nelze uzavřít, že skutkový stav nebyl zjištěn dostatečně. Správní orgány cíleně zjišťovaly skutečnosti týkající se rodinného života stěžovatele, včetně poměrů, v jakých žije nezletilá N. L., a míru péče stěžovatele o nezletilou. Dosud shromážděný spisový materiál poskytuje dostatečnou oporu pro učiněné závěry.

[41] Ty správní orgány promítly do odůvodnění svých rozhodnutí a uzavřely, že zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu nebude pro stěžovatele nepřiměřené. I s tímto hodnocením, jež potvrdil také městský soud, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a zdůrazňuje, že klíčové pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte v posuzované věci byla zjištění týkající se skutečného rozsahu kontaktu stěžovatele se svou dcerou. Jelikož správní orgány zjistily, že stěžovatel o svou dceru fakticky nepečuje (o nezletilou se stará zejm. její babička), byla úvaha správních orgánů stran setrvání stěžovatele se svou dcerou i v budoucnu logicky stručnější. Zamítnutím žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu totiž nezletilá N. L. o četný kontakt se svým otcem nepřichází – ten se na její výchově převážnou měrou nepodílí a nezajišťuje rodinu ani finančně (je nezaměstnaný, byť lze připustit, že vypomáhá své matce v prádelně na tržnici SAPA, jak při svém výslechu uvedl).

[42] Z odůvodnění rozhodnutí žalované ve spojení s rozhodnutím správního orgánu I. stupně tedy vyplývá, že správní orgány zájem nezletilé N. L. posuzovaly, přičemž dospěly k závěru o přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele – ten je dospělý muž, schopný výdělečné činnosti, bez závažnějších zdravotních omezení; jeho návrat do Vietnamu se nepřiměřeným způsobem nedotkne ani jeho rodinných příslušníků. Ani hloubka emočního vztahu stěžovatele a jeho dcery, kterou stěžovatel v kasační stížnosti exponoval, nebyla v řízení před správními orgány prokázána. Především provedené pobytové kontroly a výpověď samotného stěžovatele svědčí o tom, že stěžovatel v pravidelném kontaktu se svou dcerou fakticky není. To ostatně potvrdila také sdělní Vězeňské služby České republiky, podle nichž stěžovatele ve výkonu trestu navštívila pouze jeho družka L. K. Ch., a to ve dnech 7. 12. 2014, 27. 11. 2018, 20. 12. 2018 a 19. 1. 2019. Ani sám stěžovatel netvrdil, že by byl v době výkonu trestu se svou dcerou v kontaktu, naopak výslovně uvedl, že se o své dceři dozvěděl teprve nedávno a o test DNA požádal „*nejvíc kvůli pobytu, aby ho měl na dítě*“.

[43] Při vážení obou protichůdných zájmů, tj. zájmu na zachování rodinných vazeb stěžovatele a zájmu na ochraně veřejného pořádku, vzal Nejvyšší správní soud v potaz skutečnost, že rodinný život není zdaleka představován pouhou vyživovací povinností, kterou by jistě stěžovatel mohl plnit ze své domovské země (resp. i z jakékoli jiné země). Jeho podstata je naopak v udržování pravidelných osobních kontaktů a upevňování vzájemných vztahů. Nejvyšší správní soud má však stejně jako městský soud, jakož i správní orgány, za to, že v případě stěžovatele s ohledem na typ páchané trestné činnosti a věk nezletilé nebude omezení jejich vzájemného osobního kontaktu v důsledku zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu stěžovatele nepřiměřené. Nezletilá N. L. nebyla se stěžovatelem v kontaktu po celou dobu jeho výkonu trestu odnětí svobody; se

stěžovatelem netrávila společný čas ani v době probíhajícího správního řízení, jak již bylo uvedeno a jak vyplývá z obsahu spisu.

[44] Přestože je zájem nezletilých dětí nezbytné považovat za středobod úvah o přiměřenosti rozhodnutí vzhledem k soukromému a rodinnému životu stěžovatele, nelze dospět automaticky k závěru, že dopady rozhodnutí budou nepřiměřené jen proto, že je stěžovatel otcem nezletilé dcery. Kritérium nejlepšího zájmu dítěte je jedním z vícera zájmů, které je potřeba zvažovat (viz výše uvedený nález Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 950/19). Podstatný je zejména reálný kontakt stěžovatele s rodinou a reálná potřeba dětí setrvat s oběma rodiči. V dané věci však obsah správního spisu nenasvědčuje tomu, že by stěžovatel skutečně o svou dceru pečoval a denně se o ni staral, jak tvrdil v podané kasační stížnosti.

[45] Nejvyšší správní soud proto s ohledem na již uvedené uzavírá, že v daném případě převážil zájem na ochraně veřejného pořádku nad zájmem na zachování soukromého a rodinného života stěžovatele. Stěžovatel je mladý dospělý muž, přičemž v průběhu správního řízení nevyplynuly žádné skutečnosti svědčící o nemožnosti jeho přesunu do domovské země. Dopady rozhodnutí na dceru stěžovatele se nijak nevymykají tomu, co lze v podobných případech s ohledem na předchozí páchání trestné činnosti očekávat. Péči o dceru zajišťuje její babička a podle obsahu spisu nemá dcera stěžovatele žádné zvláštní potřeby, které by vyžadovaly ze strany stěžovatele mimořádnou péči. Ke stejnému závěru přitom dospěly jak oba správní orgány, tak i městský soud.

[46] Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nerozhodoval, neboť rovnou věcně rozhodl o kasační stížnosti samotné – a to bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů a při zachování zákonem předpokládané lhůty 90 dnů ode dne podání kasační stížnosti (srov. § 172 odst. 10 ve spojení s § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

V. Závěr a náklady řízení

[47] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[48] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:
Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 20. prosince 2022

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu